Hanna Kettunen
Erityisasiantuntija
Ympäristöministeriö
22.9.2026

Ehdotus neuvoston suositukseksi asuntomarkkinoilta syrjäytymisen torjumisesta, E 46/2026 vp

EU:n komissio on antanut 6.5.2026 ehdotuksen neuvoston suositukseksi asuntomarkkinoilta syrjäytymisen torjumisesta (COM(2026) 540 final). Ympäristöministeriön johdolla on valmisteltu E-kirjelmä eduskunnan informoimiseksi.

Suositusehdotuksen tausta ja keskeinen sisältö

Komissio antoi 6.5.2026 ns. sosiaalisen suunnitelman, jonka osana julkaistiin ehdotus neuvoston suositukseksi asuntomarkkinoilta syrjäytymisen torjumisesta. Ehdotus suositukseksi liittyy myös komission 16.12.2025 julkaisemaan kohtuuhintaista asumista koskevaan eurooppalaiseen suunnitelmaan (COM (2025) 1025 final). Suositusehdotusta on käsitelty sosiaaliasioiden työryhmässä. Puheenjohtajavaltion tavoitteena on, että suositus hyväksyttäisiin 19.10.2026 työllisyys-, sosiaalipolitiikka, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvoston kokouksessa.

Taustalla komission ehdotukseksi neuvoston suositukseksi asuntomarkkinoilta syrjäytymisen torjumisesta ovat komission toimet köyhyyden ehkäisemiseksi sekä asuntokriisiin puuttumiseksi. Komissio katsoo, että vaikka vastuu asuntopolitiikasta on ensisijaisesti jäsenvaltioilla, asuntomarkkinoilta syrjäytyminen ja asunnottomuus ovat yleisiä haasteita kaikkialla unionissa ja niiden taustalla on yhteisiä rakenteellisia suuntauksia, joiden yhteydessä on hyötyä koordinoidusta, monialaisesta toiminnasta sekä parhaiden käytäntöjen jakamisesta. Komission suositusehdotuksella pyritään ehkäisemään ja torjumaan asuntomarkkinoilta syrjäytymistä ja asunnottomuutta. Suositusehdotus toimisi välineenä, jolla tuetaan jäsenvaltioita kattavien, yksilökeskeisten, asuntolähtöisten ja yhdennettyjen strategisten toimintapoliittisten kehitysten tarkastelussa, suunnittelussa ja täytäntöönpanossa. Ehdotuksessa korostetaan erityisesti ennaltaehkäiseviä toimia.

Komission ehdotus koostuu kahdeksasta osiosta: 1) Kohde; 2) Määritelmät; 3) Laaja-alaiset suositukset; 4) Asuntomarkkinoilta syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien tunnistaminen; 5) Asuntomarkkinoilta syrjäytymisen ehkäiseminen; 6) Asunnottomuudesta kärsivien tukeminen; 7) Riittävien ja turvattujen asumisratkaisujen saatavuus; 8) Seuranta, arviointi ja hallinto.

Jokainen osio sisältää jäsenvaltioille teeman mukaisia suosituksia. Suositukset käsittelevät muun muassa tiedonkeruun ja syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden tunnistamisen kehittämistä, asuntomarkkinoilta syrjäytymisvaarassa olevien ja asunnottomuudesta kärsivien tukitoimien ja oikea-aikaisten palveluiden kehittämistä sekä kohtuuhintaisten asuntojen tarjonnan ja asumisen kohtuuhintaisuuteen perustuvien toimintamallien edistämistä.

Hanna Kettunen
Erityisasiantuntija
Ympäristöministeriö
22.9.2026

Kokonaisuutena suositus sisältää useita asioita, joita Suomessa jo tehdään tai kehitetään. Asunnottomuustyö on Suomessa jo pitkään perustunut asuntolähtöiseen toimintatapaan ja asunto ensin -periaatteeseen. Suomessa on toteutettu useita asunnottomuusohjelmia, joissa on kehitetty eri tavoin asumisen ja asumista tukevien palvelujen yhteensovittamista eri toimijoiden välillä. Myös asunnottomuuden ehkäisyä on kehitetty mm. asumisneuvontaa kehittämällä.

Suomen kanta

Suomen kanta suositusluonnoksen osalta täydentää aiemmin asuntopolitiikasta muodostettuja kantoja. Näiden mukaan Suomi korostaa asumiseen liittyvissä kysymyksissä jäsenvaltioiden ja unionin välistä toimivallan jakoa, jonka mukaan asuntopolitiikka kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaa.

E-kirjelmässä täydennetään aikaisempia kantoja seuraavasti:

Suomi pitää vakiintuneesti asunnottomuuden ehkäisyä ja torjumista tärkeänä ja painottaa poikkihallinnollista lähestymistapaa kysymyksen ratkaisuissa. Suomi korostaa jäsenvaltioiden välistä vapaaehtoista ja epävirallista yhteistyötä asuntomarkkinoilta syrjäytymisen torjunnan osalta. Suomi katsoo vapaaehtoisen hyvien käytäntöjen jakamisen olevan EU-tasolla hyödyllinen toimi asunnottomuuden ehkäisemisessä ja torjumisessa.

Komissio on antanut viime aikoina useita asuntopolitiikkaan liittyviä aloitteita. Suomi pitää tärkeänä pyrkiä vaikuttamaan siihen, että aloitteet eivät lisää päällekkäistä työtä ja jäsenvaltioiden hallinnollista taakkaa. Lisäksi Suomi painottaa, että suosituksen seurannassa ja raportoinnissa tulee hyödyntää ensisijaisesti olemassa olevia tietoja ja välttää uusia päällekkäisiä tiedonkeruu- ja raportointivelvoitteita.

Suomi pitää tärkeänä, että jäsenvaltiot saavat kansalliset olosuhteensa huomioon ottaen itse määritellä asuntomarkkinoilta syrjäytymisen torjumisen kohderyhmät, painopisteet ja toteuttamiskeinot. Suosituksen tavoitteet, seuranta ja raportointi eivät saa johtaa jäsenvaltioiden kansallisen sääntelyn ja järjestelmien tosiasialliseen yhdenmukaistamiseen.